

Ústa Micka Jaggera mluví přesvědčivě jazykem emocí

Dramaturgickou odvalu experimentovat, pokoušet se o nové pohledy, diváka zneklidňovat a stavět před něj otázky bez jednoznačných odpovědí, svou poslední premiérou opět potvrdilo ostravské divadlo Petra Bezruče.

Recenze

Uvedení světové divadelní premiéry hry polského autora Domana Nowakowského Ústa Micka Jaggera zdá se rozšíří řadu úspěšných bezručovských inscenací, které „jazykem emocí“ přesvědčivě promlouvají k divákům několika generací. I Nowakowského hra, kterou v Divadle Petra Bezruče režíroval další významný polský umělec Andrzej Celinski, je typem hry, která - ač vychází z přesných dobových i místních souřadnic, přesahuje tento rámec nadgeneračním a nadnárodním tématem o složitém hledání cesty ke druhým i sobě samému, o ztrátě iluzí, či o schopnosti podívat se na svět bez předsudků.

Podobných nadčasových prvků v sobě hra Ústy Micka Jaggera skrývá mnohem více. Tvůrci inscenace totiž neustrnuli na faktu, že životní

styl takzvaného „socialistického hříka“ a vůbec specifické společenské klima ve státech bývalého východního bloku jsou samy o sobě poměrně nosným tématem, ale daly prostor jisté metaforičnosti příběhu, paradoxu a otevřenosti výkladu.

Ústřední postava Jana v podání vynikajícího Janusze Klimszy je dokonalým obrazem člověka, který není schopen převzít odpovědnost za vlastní život, buduje si raději jakýsi ochranný pseudosvět, který ovšem ve střetu s realitou stále znova a znova musí obnažit své chabé základy.

Tento zvláštní typus cynického oportunisty je v Klimszově podání tragikomickou figurou, která ovšem silou svého charisma „nebezpečně přitahuje“ a dokáže do svého světa chimér a iluzí strhnout i ostatní. Klimszův Jan má však silné protihráče, především v postavách syna Marka (Dan Zaoral) a přítelkyně Anny (Zdena Przebindowá).

Především Anna svým odmítnutím Janovy nabídky na společný život prostou větou „je mi dobře“, je příkladem životní síly.

Dynamická inscenace ovšem divákům vážné momenty nabízí po

JANUSZ KLIMSZA. Umělecký šéf divadla Petra Bezruče Janusz Klimsza, který se představil v hlavní roli inscenace Ústa Micka Jaggera, zde potvrdil své nesporné herecké kvality

FOTO: MAFA - ALEXANDR SATINSKY

homeopatických dávkách. Její „vážnost“ není tragická ani moralistní. Je zkrátka povedeným příkladem,

že i v žánru komedie lze působivě vypovídat o věcech jako je citové putování, bloudění a míjení. A snad

i odpovědět na otázku - co je na světě stálého?

TEREZA GAVLÍKOVÁ

MFDMU 15.5.2002 1. díl kraj moravskoslezsky

Lucie Žáčková a Roman Harok

ÚSTA MICKA JAGGERA

Ústa Micka Jaggera jsou původně televizní hrou pětaticetiletého polského autora Domana Nowakowského. Hru přeložil režisér a umělecký šéf ostravského Divadla Petra Bezruče Janusz Klimsza, přizval polského režiséra Andrzeje Celińského a sám pozoruhodným způsobem ztvárnil hlavní postavu zestárlého hippíka. Inscenace se za velkého ohlasu hraje druhou sezónu, na nedávném sedmém ročníku přehlídky ostravských činoherních divadel Ostravar získala v anketě divadelních kritiků nejvyšší hodnocení. Poslední březnovou nedělí měla svou pražskou premiéru ve Švandově divadle na Smíchově.

Co se tedy skrývá pod tímto chytlivým názvem? Hra začíná jako typická road movie: tři fanoušci Rolling Stones jedou motorkou se sajdkárem na koncert. Jejich cesta se však zrovna tak typicky slovansky zasekne při návštěvě bývalé lásky. Během celonočního

popíjení vodky a pokořování trávy vyplave na povrch rodinná minulost bizarního trojlístku. Určujícím zážitkem jsou revoltující 60. léta, jejichž květinovým ideálům zůstal dědeček Jan (Janusz Klimsza) věrný. Jeho syn Marek (Daniel Zaoral) se jím vzbouřil a stal se spořádanou „bankovní krysou“. Vnuk Bertík (Roman Harok) je skejták, který by si rád z generačních ideálů dědy i otce zachoval obojí: svobodu i prachy. Setkání s bývalou láskou Annou (Zdena Przebindová) a její dcerou Káčou (Lucie Žáčková) poslouží jako dramatický katalyzátor, který řádně protřepe vztahy mezi dědou, otcem a vnukem.

Hra nezapře televizní původ zejména svou obecnou srozumitelností a přijatelností. V jejím závěru se dědeček po prohrané noci nedožije rána, nicméně jeho místo na motorce zaujme Káča. Koncert sice nestihnou, protože jim dojde benzín, ale to nevadí: za pět let Rolling Stones přijedou

zas. Ať do Prahy, anebo do Polska. Přes toto harmonizující vyznění stačila hra pootevřít generační traumata posledních čtyřiceti let a to je asi hlavní příčinou úspěchu i ostravské inscenace. Postava dědečka v kožených kalhotách, v šátku a se žebřadlem na krku představuje skvělou esenci příslušníků zastydlé generace, jejichž způsob života stačí ospravedlnit fakt, že Mick Jagger stále ještě otvírá ústa. Klimszův herecký výkon se pohybuje na hraně laskavé parodie a zcela autentického projevu. Podobně jako Jagger už čtyři desetiletí předvádí stejné pohyby a gesta, tak se i hippík Jan potácí po světě ve stejných euforických křevích jako za svého mládí. Budí úctu i soucit a také nostalgii pamětníků. Autor hry si však neodpustil několik efektních dramatických paradoxů: děda Jan vlastně nikdy Rolling Stones živě neviděl, protože ani na jeden koncert nedorazil. Nejinak splaskne i jeho publi-

na disidentského vězně: ve skutečnosti seděl za obcování s kozou v rámci jakéhosi happeningu. Ani při těchto odhaleních však nepříjde Klimszův hippík o poslední zbytky svého kouzla osobnosti. Herecké výkony ostatních potvrdily výbornou pověst ostravské scény. Frustrovaného Marka odehrál Daniel Zaoral v dobře vystavěných kontrastních polohách, Lucie Žáčková zase neváhala ironicky přitlačit na erotické vábení, jímž Káča dráždí nesmělého Marka.

Delší život inscenace se nejspíš podepsal na jejím rozvolněnějším tvaru a výpadcích tempa. Nicméně její poslání divákům bylo stále zřetelné: současné hry existují. Jenom se musejí za ruku převést od sousedů, když se domácí autoři ostýchají psát srozumitelně. Před další pražskou návštěvou Rolling Stones se ostravská inscenace zhostila náhodné role předkapely se zaslouženou odezvou. □

Na světovou premiéru zvou jezdci na silných motorkách

Ostrava - Až do pátku mohou lidé v centru Ostravy narazit na nezvyklý průvod jezdců na silných motorkách, kteří je zvou na novou premiéru v Divadle Petra Bezruče.

Nezvyklé pozvání má svůj důvod - jde o nezvyklou, výjimečnou premiéru. Uvedení hry polského autora Doman Nowakowského Ústa Micka Jaggera je nejen českou, ale zároveň světovou premiérou této inscenace na divadelním jevišti.

Doman Nowakowski, který je v Polsku znám především jako autor televizních inscenací a seriálů a televizní moderátor, získal v roce 1998 za text Ústa Micka Jaggera prestiž-

ni cenu cenu ministra kultury. „Ústa Micka Jaggera byla tehdy v Polsku uvedena v podobě televizní inscenace,“ říká polský režisér Andrzej Celiński, který se ujal inscenace v ostravském Divadle Petra Bezruče. „Nebylo jednoduché převést úspěšnou televizní hru do divadelní podoby, ale snad se to povedlo,“ dodává režisér.

„Viděl jsem řádu realizací svých her na televizní obrazovce, ale žádnou na divadelním jevišti a navíc česky, v rodném jazyce mé oblíbené knihy Švejka,“ uvedl Doman Nowakowski, který bude přítomen také na páteční premiéře u Bezručů. *Pokračování na str. D3*

17. 5. 2002
denní teploty 25 až 28 stupňů Celsia, na horách 19

Kraj moravskoslezský

9. 5. 2002

D/1 + D/3

Na světovou premiéru zvou jezdci na silných motorkách

Pokračování ze str. D1

Uvedení polské hry Ústy Micka Jaggera v českém divadle má svou souvislost také s její tematikou, která vychází ze specifické atmosféry ve státech bývalého východního bloku. Ve strnulé a unifikované předrevoluční době mohly totiž některé symboly fungovat se stejnou platností a významovými odstíny stejně tak dobře v Polsku, České republice nebo třeba Maďarsku.

Takovým nadnárodním symbolem má být v Nowakowského hře hudební legenda Mick Jagger a skupina Rolling Stones. „Pro lidi žijící v době reálného socialismu byli mýtem, hlasem zpoza zdi, vizí Arkádie plné barevné svobody,“ charakterizuje režisér Celinski. „Ústa Micka Jaggera vyprávějí hodně o síle mýtů, je to ale také jiný pohled na život takzvaného socialistického hipíka.“

Přestože hra vychází ze specifické atmosféry doby minulé, je podle tvůrců hrou velmi současnou. „Ústa Micka Jaggera je mezigenerační výpověď, jakási road movie, která je zároveň metaforou života,“ říká o inscenaci ostravský režisér Janusz Klimsza, který zde vystupuje netradičně jako představitel jedné z hlavních rolí. V dalších rolích se předsta-

ví herci Divadla Petra Bezruče Daniel Zaoral, Roman Harok, Lucie Žáčková a Zdena Przebindová.

„Spolupráce s herci byla výborná, byli při práci velmi disciplinováni a pokorní,“ chválí si práci s českými herci Andrzej Celinski.

Režisér, který je zastáncem takzvané psychologizujícího divadla, kladl důraz na využití osobnosti každého z herců i při přípravě inscenace v Divadle Petra Bezruče. „Snažím se, aby měli při zkouškách dostatek svobody pro vlastní rozvíjení daného tématu. Improvizací má pak představení se dále rozvíjet, zachovat si svěžest,“ je přesvědčen režisér. „Tato cesta je riskantní, jak pro mě, tak pro heree, protože jim nezaručuje stoprocentní jistotu, ale myslím, že taková tvůrčí cesta má smysl.“

Jazyková bariéra podle Celinského při zkoušení nehrála roli. „Po několika týdnech zkoušení jsem si na češtinu zvykl, takže všemu rozumím a herci naopak rozumí mým připomínkám.“ je přesvědčen režisér, a dodává, že „jazyk emocí je stejný všude“.

Hra Ústa Micka Jaggera, která je zároveň „komedií i dramatem hledajícího člověka“, má v Divadle Petra Bezruče premiéru zítra v sedm hodin večer. **TEREZA GAVLÍKOVÁ**

MF DNEŠ, 9. 5. 2002

MF DNEŠ, 9.5.2002

REŽISÉR HERCEM. Režisér Janusz Klimsza (vepředu) se v nové bezručovské inscenaci *Ústa Micka Jaggera* představí opět jako herec.

FOTO:MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ

ÚSTA MICKA JAGGERA. V mezigenerační výpovědi podle Domana Nowakowského se představí také mladí herci Lucie Žáčková a Roman Harok

FOTO:MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ

průč. 683
sign. T2969

Roadstory Ústa Micka Jaggera

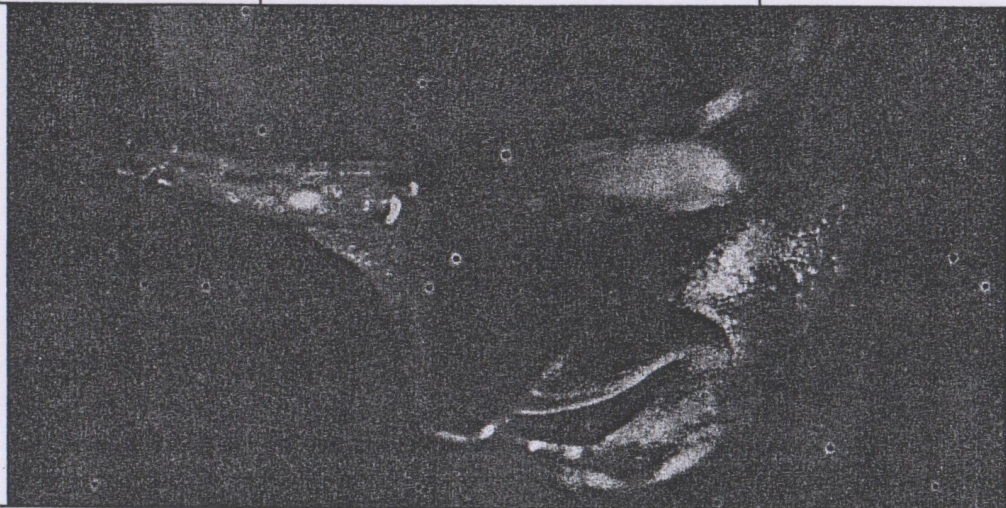
je svěží světovou premiérou vhodnou pro děti, starce i mladistvé

Dobrá hudba odjakživa bořila generační bariéry, jazykové a kulturní hranice. Některé slavné kapely jako Beatles, The Plastic People of the Universe či Rolling Stones se staly synonymem doby. Poslední jmenovaná navíc zastává hnací motiv hrdinů v inscenaci Ústa Micka Jaggera, která patří k dramaturgickému vyvrcholení letošní sezóny u Divadelní společnosti Petra Bezruče v Ostravě.

Hipík - děda Jan (Janusz Klimsza), bankovní úředník - syn Marek (Daniel Zaoral) a skejták - vnuč

Inscenace pojatá velmi osobitě s důrazem na bezprostřední herecké výkony ukazuje, jak silně vazby nabízí vztah divadlo a hudba - speciálně rock, který může představovat nostalgický symbol odcházející generace, ale také manifest nadcházející. V případě Bezručů je to vztah více než příznačný, protože zde se již dříve zrodil jazzový muzikál Tracyho Tygr, dětský muzikál Kocourek Modroočko, divadelní stáj zde získal Richard Krajčo z Kryštofa a ze zákulisi o sobě dává vědět osobitá alternativa Srpen

koliv nabízí konfrontaci rozdílných povah, cele představuje smíření. Smíření mýtu s banalitou, demýtizací a následné vzkříšení. Heroické herectví ostříleného veterána střídá Klimszova civilní poloha, aby se nenápadně vmísila do životní absurdity, odkud vycházejí zakomplexované postavy hry. Bankovní úředník Marek ve věrohodném ztvárnění Daniela Zaorala, který jej vykreslil pomocí nutkavých civilizačních tiků jako nekriticky sebevědomého podnikatele, a poté rozkoukávající se mladík Bertík (Roman

Daniel Zaoral
Foto: Radovan Štátný

Bertík (Roman Harok), tento zvláštní, názorově rozdílný generační trojlístek vyráží na koncert The Rolling Stones. Koncert, na který sice nikdy nedojedou, ale zato spolu prožijí nezapomenutelné chvíle. Text hry vyšel z pera současného polského autora Doman Nowakowského (1968), který je více než s divadlem spjat s televizní kulturou. Je například scénáristou sitkomu Sedmý pokus, seriálu Pokoj 107, Medová léta nebo Svatá válka. Ústa Micka Jaggera (1998) vznikla pro prestižní televizní cyklus pondělních divadelních inscenací a získala cenu za nejlepší dramatický text. Česká inscenace v režii Poláka Andrzeje Celinského je její světovou premiérou. „Viděl jsem řadu realizací svých her na televizní obrazovce - žádnou na divadelním jevišti. A navíc česky?! V rodném jazyce mé oblíbené knihy - Švejka? Až se mi rozklepala kolena...“, dodává Doman Nowakowski.

atd. (Jediným vážnějším nedostatkem Úst je tak absence živé hudby - a nemuseli by to být zrovna Stouni.)

Nepřehlédnutelná scéna Marty Roszkopfové, kterou vytváří jednostopá asfaltka linoucí se napříč koridorem obecnosti, podtrhává fluidum Celinského režie a téma hry. Nejde jen o pouhou cestu někam, ale o podstatu svobody, o cestu za horizont duše, kde se nakonec mohou setkat všichni zúčastnění, i když líbat Jaggera asi nebude zrovna to pravé ořechové pro každého. Nicméně rituál cesty na mýtický koncert je jen dobře promyšlenou záminkou pro citové drama plné velkých hereckých proměn. Hnací motorem, oním sugestivním Harleyem emocí, je barvitá kreaace Janusze Klimszy v roli věčně mladého starce, který zasvěcuje svou mladou krev do krásy bytí. Jeho cesta, velkolepý výlet v železech socialismu (nikoliv Bestarostná jízda) napříč Polskem, ač-

Harok), který svého independent dědu nevědomě následuje. Protipól nažhavených mužských rolí vytváří usedlejší, romantizované ženské postavy na venkovské „farmě“. Anna, někdejší láska Jana (Zdena Przebindowá) a její dospívající dcera Káča (Lucie Žáčková). Téměř jakási selská poetika s příchutí květin a vůní rozpáleného motoru, možná jen nostalgické zastavení, které však znamená více než honba za preludem. A především životní styl, který bude fascinovat, ať nastávající motorové kovboje nebo počítačové bukanýry.

Martin Jiroušek

Doman Nowakowski: Ústa Micka Jaggera. Překlad Janusz Klimsza, výprava a kostýmy Marta Roszkopfová. Režie: Andrzej Celinski. Premiéra 10. května 2002 v Divadle Petra Bezruče.

Ústa Micka Jaggera

Inscenace Ústa Micka Jaggera polského dramatika a režiséra Domana Nowakowského je založena na výborném nápadu: trojgenerační výprava na koncert Rolling Stones ve složení děda - zastydělý hippie, otec - upjatý bankovní úředník a vnuk - nejistý skejtácký puberták nabízí téma tří generací spjatých s komunistickou (a postkomunistickou) mizérií, neschopných přiznat si vlastní. Neschopni jsou přiznat si také podvody na okolí a konec konců i na sobě samých - což se postupně a stále brutálněji odhaluje. Rolling Stones a jmenovitě titulní Mick Jagger tu ve vlídně karikované podobě hrají roli všeplatného, leč nedosažitelného symbolu svobody a vzpoury. V inscenaci Divadla Petra Bezruče to funguje docela dobře až do chvíle, kdy inscenátoři (ve shodě s autorem) patrně dostanou strach, že by snad diváci »pro samou legraci« mohli přehlédnout, že nesledují pouze parodický obraz několika srandovních týpků, ale také příslušně závažné podobenství. Snaha vše náležitě předvést a uzavřít však paradoxně způsobí nejen to, že inscenaci takřkajíc »ztěžkne zadek«, ale mnohomluvnou doslovností oslabí a zbanální i samé vyznění.

Ústa Micka Jaggera jsem poprvé viděl při hostování ve Švandově divadle v dosti nešťastné úpravě pro kukátkové hlediště; v Plzni se naštěstí hrálo v prostoru, který víceméně odpovídal domácímu prostředí Divadla Petra Bezruče, s diváky sedícími v několika málo řadách po obou stranách jeviště ve tvaru dlouhého mola. Rozdíl byl až překvapivě velký: představení ožilo, herci, vzdálení od publika jen pár metrů, nemuseli tolik »tlačit na pilu«, což pomohlo především nejvýrazněji stylizovanému projevu Janusze Klimszi v roli divokého hippiesáckého dědečka. Slabší druhá polovina byla díky tomu mnohem snesitelnější; pocit promarněné šance však navzdory tomu po zhlédnutí Nowakovského inscenace převládl.

VLADIMÍR MIKULKA

Divadlo překračující rámeček »umění«, divadlo otiskující živé figury, živé situace, živé emoce do živého divadelního tvaru, taková je hra (původně určená pro televizi) Domana Nowakowského a taková je i inscenace režiséra Andrzeje Celińskiego v ostravském Divadle Petra Bezruče. Určujícím prvkem takového divadla je vyvolání pocitu autenticity. Režisérovi se to daří hned v několika rovinách, scénografické (Marta Roszkopfová), herecké i jazykové. Na jevišti se objevují reálné předměty - motorka, trabant, kazeták, dřevěná vrata, umělohmotné sedačky, žádné výtvarné divadelní »náhražky«. I kostýmy jsou civilní, realistické, navíc přesně typizují každou postavu (snad jen úředník Marek nemusel být v kvádru - takto oděn by těžko jel na motorce). Diváci jsou od začátku vtaženi přímo do děje. Jsou téměř »nacpáni« do hereckého prostoru. Ze dvou stran jsou rozsazeni kolem úzkého jeviště připomínajícího silnici - cestu, jež symbolizuje život všech postav, hlavně nejstarší (a nejvýraznější) z nich, Jana v podání Janusze Klimszi. Jeho herecký výkon dominuje celé inscenaci. S až oblundně naturální silou ztvárnil rozporuplnou osobnost sympatického životního rebela a nezodpovědného pozéra, v groteskní zkratce vystihl v podstatě celou generaci hippies šedesátých let, jež v dalším průběhu života ztratila samu sebe. Too old to rock'n'roll; too old to present time. It's time to die. Ani další herci se však neztrácejí. Zvláště dvojice nejmladších, Bertík Romana Haroka a Káča Lucie Žáčkové, dokázala vystihnout životní rozpaky i touhy dětí vyrostlých »bláznivým« rodičům a žijících v dnešní rozkolísané době způsobem přesně odpovídajícím jejich zkušenostem. Důsledným realismem, jenž ovšem nepostrádá mírný nadhled a komediální rafinovanost se v řešení situací a řazení scén blíží filmům nové vlny šedesátých let. Každého filmového fanouška jistě hned napadnou jména jako Godard (Bláznivý Petříček), Forman, Chytilová. Vše by však bylo málo bez skvělého Klimszova překladu a citlivého posunu některých situací do českých reálií. Inscenace je vlastně klasické filmové road movie, literárně připomíná Kerouacovo Na cestě, na jevišti jsem však ještě takový přístup nezažil. Snad byvší Hvězdy na vrbě. Ze zmíněných zdrojů woodstockové generace čerpá romantickou mízu, dotažením jejich rozpolcených osudů do dnešní doby domýšlí její (nevyhnutelný) náraz a pád. A když občas zazní Rolling Stones, není co dodat. Dramaturgické výtky vůči přehnané modelovosti osudů tří generací jedné rodiny i jisté rozvláčnosti v řešení některých situací jdou stranou. Má-li být divadlo zrcadlem, je toto jedna z jeho nejdivadelnějších podob. Diváka nedrásá, a přece kontury postav nerozpíjí. Hýří romantikou i sentimentem, a přece tne.

Ústa Micka Jaggera budou mít světovou premiéru u Bezručů

Táňa Arfušenková

Nezvyklý kousek se podařil ostravské divadelní společnosti Petra Bezruče, která dnes uvede českou, ale zároveň i světovou premiéru hry polského autora Domana Nowakowského Ústa Micka Jaggera. Jedná se totiž o první uvedení této hry na divadelním jevišti.

Nowakowski napsal tuto hru speciálně pro televizi. „Mezi polskými diváky se setkala s velkým ohlasem. Získala také cenu polského ministra kultury za nejlepší dramatický text,“ poznamenal polský režisér Andrzej Celiński, který inscenuje tuto hru u Bezručů.

Dodal, že pro dvě generace mladých lidí, žijících v šedé době reálného socialismu byl rock mýtem, hlasem zpoza zdi, nadějí na spontánní život, ve kterém vztahy mezi lidmi ohraničuje láska a volnost. „Toužili jsme po tom mýtickém světě,

nasávali jsme jej, vyšívali jsme pacifistické znaky na seprané čínské košili, ubohé domácí napodobeniny skutečných džínsů,“ řekl Celiński.

Uvedl, že v Polsku se v té době sice žil chudý šedý život, ale bez všeobecného stresu. A pak náhle přišel šok, společnost ovládly banky, notebooky, pagery, burza a především každodenní strach ze ztráty prostředků k životu a z bezdomovectví. Paradoxně bezstarostný život socialistického hipíka se stal dramatickou výzvou a střetnutí se skutečností bylo bolestné.

A právě takový je hlavní hrdina hry Jan, který prožil život hipíka

a nyní vzal na koncert Rolling Stones svého syna i vnuka, aby si tuto hudbu zamilovali. „Je to sice komedie, ale je to zároveň i drama člověka, který si nemůže říci, že jeho život měl význam,“ podotkl šéf souboru a zároveň překladatel hry a představitel hlavní role Janusz Klimsza. „Hra je mezigenerační výpověď o své době, ale přitom je to i výpověď o současnosti, o tom, že mýtus odchází zároveň s lidmi,“ doplnil Klimsza.

V dalších rolích hrají Zdena Przebindová, Lucie Žáčková, Daniel Zoral a Roman Harok. Premiéry, která začne v 19 hodin, se zúčastní i autor hry Doman Nowakowski.

ve zkratce

Ústa Micka Jaggera
ve světové
divadelní premiéře u Ostrav

ve zkratce

Ústa Micka Jaggera ve světové divadelní premiéře v Ostravě

Ostrava • Světová divadelní premiéra se uskuteční v pátek 10. května v Ostravě. Divadelní společnost Petra Bezruče uvede poprvé na jevišti hru polského autora Romana Nowakowského Ústa Micka Jaggera v překladu Janusze Klimszy a v režii známého polského režiséra Andrzeje Celińského. Výtvarnicí scény a kostýmů je Marta Roszkopfová. V hlavních rolích se představí Zdena Przebindová, Lucie Žáčková, Janusz Klimsza, Daniel Zaora a Roman Harok. Začátek premiéry je v 19 hodin. (hla

zamyšlení

**Daniel Zaoral
a jeho hrdina doby**

Óstrava • V inscenaci hry Domana Nowakowského Ústa Micka Jaggera na scéně ostravského Divadla Petra Bezruče hraje postavu Marka Daniel Zaoral. Marek je syn stárnoucího rockera Jana. Ve svých téměř čtyřiceti letech se vypracoval do pozice bankovního úředníka s vyšším příjmem, chodí patřičně upraven a také se chová tak, jak se na úspěšného muže v oblasti financí sluší. Je pravým protikladem svého otce, bouřliváka, který všechno oficiální považuje za prohnilé, peníze pro něj nic neznamenaají a svobodu názoru, chování a vyjadřování si považuje nade vše.

Vnitřní svár v duši spořádaného a zodpovědného Marka však nakonec autor hry řeší návratem syna k životním hodnotám jeho otce. Způsob, jak tuto přeměnu z loajálního úředníka ve svobodomyšlného muže autor i představitel postavy ztvárnili, navozuje myšlenku na hrdinství dnešní doby: ve světě tržních hodnot, bílých límečků a peněz je přece možné zachovat si vlastní nekonformní osobnost. Daniel Zaoral v roli Marka vytvořil kultovní postavu, která si zcela jistě najde v reálném životě následovníky. Ladislav Vrchovský

Daniel Zaoral (v popředí snímku), Janusz Klimsza (představitel jeho otce) v pozadí.

FOTO RADOVAN ŠTĀSTNÝ

Městské granty pomohly na svět zajímavým projektům

Knížka pamětí ostravského muzikologa I. Stolařka Život není fráze, plastika M. Kotrby Socha k třetímu tisíciletí v Husově sadu, hudební festival Folklor bez hranic... to jsou jen tři z mnoha počinů, kterým finančně pomohla na svět komise kultury rady města.

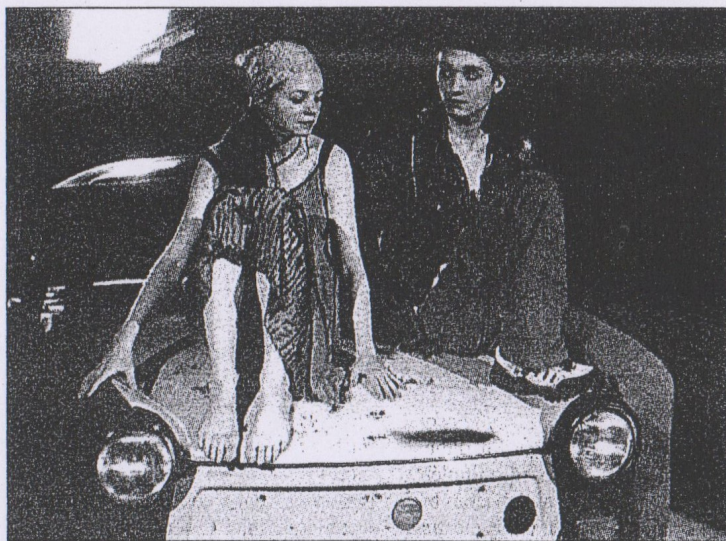
Od roku 1998 dosud město rozdělilo 14 200 000 Kč mezi 262 projektů. O kulturní granty se za čtyři roky ucházelo 681 žadatelů a požadovaná suma dosáhla 79 milionů korun. „Komise měla z čeho vybírat, kvalita projektů byla a je velmi dobrá. Vždy však musela více vyřazovat. Granty jsou prostě soutěž a my dbáme o její objektivitu,“ uvedl předseda kulturní komise Pavel Hamza. „Ale nestalo se, že bychom obdrželi projekt, před kterým bychom sedli na zadek a rvali se za jeho realizaci až do hrdel a statků. Občas od některých ostravských umělců zaslechnu poznámku, že město nedává peníze na jejich vynikající nápady. Ale že by se nějaké skvělé návrhy rojily, to se neděje,“ lituje P. Hamza. „Pravidelně jsme přispívali také organizacím tělesně či mentálně postižených a národnostním menšinám žijícím na území města. Podpořili jsme prezentace Ostravy za jejími hranicemi, například výstavu ostravských výtvarníků v pražské galerii Mánes nebo účast Divadla loutek na festivalu v Soulu. Specifickým grantem ve výši dvaadvacet milionů město podporuje činnost soukromé divadelní společnosti Petra Bezruče,“ doplnil předseda kulturní komise.

Granty jsou jen jedním z finančních zdrojů pomáhajících kultuře v Ostravě. Město řídí několik pří-

spěvkových organizací, jako jsou Národní divadlo moravskoslezské, Ostravské muzeum, Knihovna města Ostravy, Lidová konzervatoř, Janáčková filharmonie Ostrava, Divadlo loutek, Komorní scéna Aréna, které každoročně čerpají investiční a neinvestiční dotace z rozpočtu města. V končícím volebním období neinvestiční prostředky na jejich provoz dosáhly 875 milionů Kč.

Uplynulé čtyři roky byly po stránce investic do kulturních zařízení ve městě opravdu výjimečné, celková částka činila 607 milionů. K velkým a finančně náročným akcím, které Ostravané jistě ocenili, patřilo například nové loutkové divadlo na zelené louce, přestavba interiéru a výstavba provozní budovy Divadla A. Dvořáka, rozbíhá se rekonstrukce Ostravského muzea. Z nových akcí nás ještě letos čeká přestavba elektroakustického systému Divadla J. Mýrona, na který přispělo Japonsko a připravuje se také rekonstrukce budovy Knihovny města Ostravy.

Práce kulturní komise neslavila jen úspěchy. „Osobně nesu se smutkem, že se nepodařilo obnovit sympozium prostorových forem, na které se do Ostravy sjížděli sochaři z celého světa. Nenašla se finančně méně náročná forma nevšední akce. Ve věříji kulturních organizací města mi chybí městská galerie. Navrhovali jsme její zřízení, ale nepovedlo se. Přeji si, aby se našlo smysluplné využití Domu kultury Vítkovice. Asi by zde měly najít své sídlo především stávající městské organizace. Někteří zastupitelé navrhovali, aby zde sídlila třeba zmíněná městská galerie,“ řekl P. Hamza. (o)

SVĚTOVÝ PRIMÁT. Snímek pochází z nedávné světové divadelní premiéry hry Ústa Micka Jaggera polského autora Domana Nowakowského na scéně Divadla Petra Bezruče.

Evropský svátek hudby v Ostravě

Jiráskovo náměstí ovládne po dva červnové dny 8. ročník Evropského svátku hudby. Ve středu 19. června od 15 do 20 hodin sem zavítá sedm finalistů 17. ročníku celorepublikové písničkové autorské a interpretační soutěže amatérských zpěváků a skupin o vztahu k přírodě - Cantata Natura. Odborná a divácká porota vybere nejzajímavější texty, nejnápaditější aranžmá i nejlepší interprety.

V pátek 21. června od 14 hodin bude náměstí patřit hudebnímu a tanečnímu programu, ve kterém se představí žáci Dětské múzické školy v Ostravě-Mariánských Horách, dětský folklorní soubor Hlubinka, rocková kapela Virus a lehce rocková kapela Warm Up.

„Evropský svátek hudby je každoroční hudební oslavou slunovratu

a koná se na více než 190 místech v České republice a 107 zemích světa. Kromě koncertů na Jiráskově náměstí sem patří také vystoupení studentů pěveckého oddělení Janáčkovy konzervatoře Ostrava s jednoaktovou operou Ilji Hurníka Diogenes v pátek 21. června od 18.30 hodin v sále konzervatoře,“ dodala Renata Huserová, ředitelka Komorní scény Aréna - hlavního pořadatele celé akce v Ostravě.

Za vrchol svátečních hudebních dnů organizátoři považují vystoupení Pěveckého sboru Morganovy státní univerzity z amerického státu Maryland 21. června od 20 hodin na Jiráskově náměstí.

Za nepříznivého počasí se koncerty přesunou do Studia 1 Českého rozhlasu Ostrava. (l)

Divadelníci míří na festival

Dvě ostravská divadla se zúčastní 8. ročníku Festivalu evropských regionů v Hradci Králové od 21. do 30. června. Na toto prestižní nesoutěžní setkání jsou pravidelně zvány profesionální i amatérská divadla z celé Evropy. Komorní scéna Aréna se představí s inscenací Neználek podle Stanislavského a Poslední noc posledního cara. Národní divadlo moravskoslezské se zúčastní s hrou T. Williama Trampaj do stanice touha.

„Na festival jedeme už počtvrté, pozvání si pokaždé velmi považujeme. Znamená pro nás rozšíření obzorů, zkušenost s jiným publikem, řadu zajímavých setkání a nové kontakty,“ uvedla ředitelka Komorní scény Aréna Renata Huserová. Pro soubor Arény jde o završení úspěšné sezony, která vyvrcholí 19. června premiérou hry Daria Fo s názvem Isabella, tři karavely a podfukář. (l)

Mistrovské kurzy violoncellistky

Institut pro umělecká studia při Ostravské univerzitě ve spolupráci s Janáčkovou konzervatoří pořádá v posledním červnovém týdnu mezinárodní setkání mladých violoncellistů, nejlepších studentů českých, polských a slovenských uměleckých škol. Pod vedením přední světové violoncellistky Viktorie Jaglingové, profesorky helsinské hudební akade-

mie, budou diskutovat, koncertovat, poznávat náš region a jeho hudební tradice. Tato tvůrčí dílna začne recitálem V. Jaglingové 21. června v 19 hodin v obřadní síni Slezskoostravské radnice. Nejlepší účastníci se představí na koncertech 26. června v aule Ostravské univerzity a následující den v sále Slezskoostravské radnice. (r)

ČESKÁ PREMIÉRA. Činoherní soubor NDM v květnu uvedl českou premiéru hry rakouského dramatika A. Schnitzlera Mezihra. Zabývá se krizí vztahů mezi mužem a ženou na příkladu manželství hudebního skladatele a jeho ženy, slavné operní pěvkyně. Autor je odborníky označován za „videňského Čechova“. V režii Radovana Lipuse v hlavních rolích účinkují Jan Fišar a Gabriela Mikulková. Mezihra je po Turriniho Klasikovi v pornoshopu druhou českou premiérou NDM v této sezoně. Na fotografii z této hry je J. Fišar spolu s T. Jirmanem. (o)

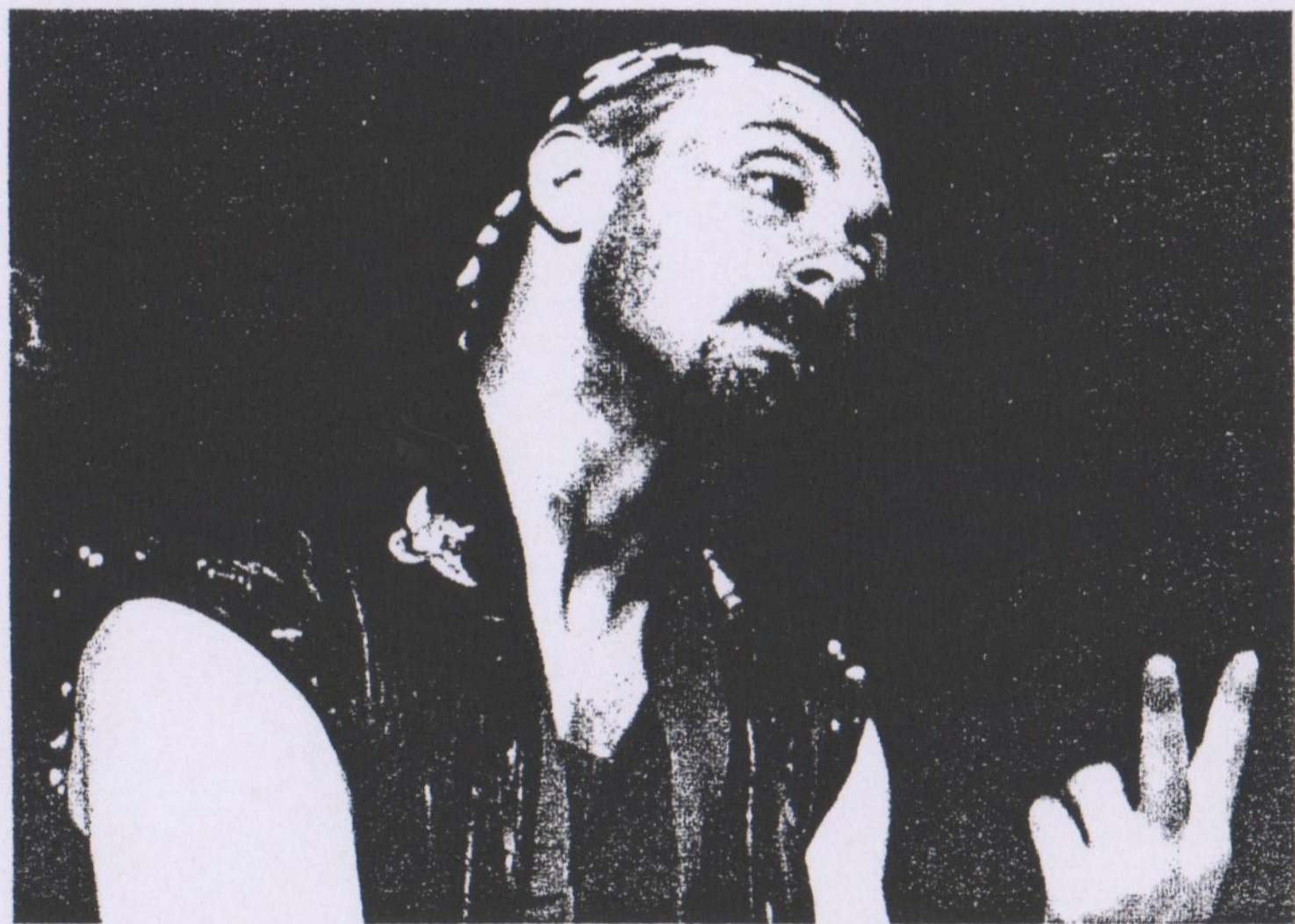
ČÍM TEĎ ŽIJU

POLSKÁ ÚSTA MICKA JAGGERA

Ostrava, místo, kde se hýbou stojaté vody českého divadla, přináší česky a polsky hovořícímu režisérovi JANUSZI KLIMSZOVI řadu témat. Divadelní společnost Petra Bezruče hraje o provincialismu, outsiderství a nicotě. Uvádí české premiéry provokativních her s pregnantností a razancí, jež mu mnohá jiná česká divadla mohou jen závidět.

naprosto ztotožňují. Ale já rád vyvolávám polemiku. Například hra Jordan, zpověď ženy, která zabila vlastní dítě, je podle mě téma k diskusi. Vyhledáváte, překládáte, režírujete. Často i hrajete a neváháte udělat i výpravu. Není to na jednoho trochu moc?

Už jsem párkrát narazil na své limity: občas mi chybí někdo, kdo by věc posunul dál. V zásadě je velmi

Hitem z největších je u Bezručů představení Ústa Micka Jaggera (hrálo se nedávno i v pražském Švandově divadle), kde si Janusz Klimsza zahrál motorkáře, jenž se navzdory věku i konvencím nevzdal fandovství k Rolling Stones. Režisér Klimsza se ovšem chystá do Prahy: ve Švandově divadle bude režirovat Gogolovu Ženitbu, o titulu pro Dejvické divadlo jedná.

Jak takové hry nacházíte?

Zavalené texty, čtu a hledám. Občas se něco vynoří náhodou. Mám ambice uvádět především české premiéry – to nesouvisí s osobní ctižádostivostí. Jen si myslím, že k tomu, aby metabolismus divadla fungoval, potřebuje nové impulsy.

Tituly, které uvádíte, jsou kontroverzní.

O to se snažíme! Působily tak například Swabovy Prezidentky. Někdy záměr provokovat nevyjde, což je třeba případ Nowakowského hry Ústa Micka Jaggera, která naopak dopadla tak, že se lidé s postavami hry

nehygienické, aby člověk dělal všechno sám. Nemám rád totalitní přístup, hledám další poradní hlasy. Moje hraní je krizová záležitost, když už není zbytí. Beru buď záskoky, nebo svolím hrát, když opravdu nikoho jiného na roli nemáme. Již jsem ztratil herecké návyky a hraju à la naturščik ve filmu. Moje čeština je navíc stále tristní, takže bych nikdy nešel do role, kde má jazyk zásadní funkci. Nemohl bych třeba mluvit ve verších. Nejsem sebevrah a taky bych to nerad kolegům kazil.

KATEŘINA KOLÁŘOVÁ
MF DNES